



BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

| | |
|--|---|
| Događaj: | Neadekvatno slanje FPL |
| Datum, vrijeme i mjesto događaja: | 18.08.2019. godine, 07:30 UTC, nadležnost kontrole letenja BiH |
| Učesnici u događaju i njihovo stanje: | - Avion |
| Opis događaja: | <p>Podnosilac izvještaja je naveo sledeće:</p> <p>Javljam Vam se iz aero kluba koji je bio organizator dolaska grupe od 3 vazduhoplova iz inostranstva u BiH.</p> <p>Prilikom odlaska vazduhoplova iz BiH je došlo do određenih "problema" koji su se ogledali u neadekvatnom slanju flight plana za jedan vazduhoplov koji je odlazio iz BiH.</p> <p>Naime, pilot navedenog vazduhoplova, je popunjen flight plan poslao ATC na aerodromu Portorož, kao mjestu slijetanja. Vjerojatno nije poslao isti plan leta jedinici ATC na aerodromu Banja Luka, kao mjesno nadležnom. Nakon polijetanja sa letjelišta i javljanja nadležnoj ATC Zagreb došlo je do navodnog problema jer isti nije bio najavljen ATC Zagreb. U telefonskim kontaktima između ATC Zagreb i Banja Luka razmjenjene su informacije o navedenom vazduhoplovu, da li ima ili nema adekvatnu najavu leta. Nakon toga je jedinica ATC sa aerodroma Banja Luka kontaktirala operatora letjelišta sa koga je vazduhoplov poletio i upoznala ga sa navedenim problemom, uz napomenu da će vjerojatno biti podnesena prijava protiv pilota zbog nedostavljanja flight plana nadležnoj ATC, kao i da će navodno biti podnesene prijave protiv svih učesnika u ovom lancu organiziranja ovog leta.</p> |
| Opis postupaka učesnika u događaju: | |
| Okolnosti pod kojima se događaj desio: | |

| | |
|---|---|
| <p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. | <p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci koji proističu iz ove istrage:</p> <p>Vazduhoplov je poletio sa letjelista u BiH bez najave nadležnoj ATS jedinici, niti bilo kojoj drugoj, i presao državnu granicu BiH ušavši u vazdusni prostor pod nad nadležnošću Hrvatske kontrole vazdušne plovidbe.</p> <p>FPL za vazduhoplov nije postojao u sistemu BHACC, FIS BiH, RCC i ARO Banja Luka.</p> <p>FPL je od strane ARO Ljubljana kao originatora, dostavljen 17.08.2019. u 22.49 UTC na nepostojecu adresu.</p> <p>ARO Ljubljana (Slovenia Control) kao originator, kojem je zahtjev za slanje plana leta podnesen (sto se vidi iz unosa dopunskih podataka u rubriku 19, obrasca ICAO zahtjeva) nije isti prosljedio na odgovarajuće AFTN adrese, u skladu sa AIP BiH.</p> <p>Prema vazećoj regulativi i intemim dokumentima VFR FPL se dostavlja od strane originatora na adrese koje su za VFR FPL objavljene u dokumentu AIP ENR 1-11 za svaku zemlju, i obavezno je adresiranje za VFR FPL na određene adrese i na adresu nadležne jedinice ATS, u ovom slučaju ARO LQBK sto je navedeno u dokumentu AIP BiH za letjeliste sa koga je vazduhoplov poletio.</p> <p>Readresiranje VFR FPL koji je dobijen putem AMHS/AFTN mreze se vrši u slučajevima kada je originator dostavio FPL samo na adresu ARO koji je aerodrom polijetanja (ADEP) ili u cijoj je nadležnosti a na kojem ne postoji ARO (u ovom slučaju letjeliste).</p> <p>VFR FPL za vazduhoplov prosleden putem AFTN mreze od LJLJZPX na adresu LQSAZPX nije mogao biti readresiran jer se aerodrom polijetanja - letjeliste ne nalazi u nadležnosti JPAKL Sarajevo, a LQSA nije naveden ni kao alternacija.</p> <p>Za FPL zaprimljen putem AFTN mreže u ARO Sarajevo, jedina adresa koja je vidljiva kao primaoca je LQSAZPX i ne postoji mogućnost da se vidi na koje druge adrese (Primary Recipients) je FPL jos prosleden.</p> <p>FPL je ispunjen od strane pilota vazduhoplova i dostavljen putem intemeta na stranici Slovenia Control.</p> |
|---|---|

| | |
|---|---|
| <p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. | <p>Aerodrom koji je naveden kao destinacija ne posjeduje ARO ured i sve poruke se šalju centralizovano iz ARO Ljubljana LJLJPZX .</p> <p>Druga dva vazduhoplova su imali vazeće FPL prilikom polijetanja sa letišta i uredno su se javili dežurnom FISO u FIC Banja Luka (FISBIH), dok je predmetni vazduhoplov poletio bez javljanja FIC BIH, a niti bilo kojoj drugoj ATS jedinici.</p> <p>Vazduhoplov se nije javio ni FIC-u Zagreb, radarski sistem Hrvatske kontrole zračne plovidbe ga je prepoznao u 07:50, FPL za isti se nije nalazio u njihovom sistemu, zbog čega je od strane FD Zagreb zatražen od FD BHACC koji ga također nije imao u sistemu.</p> <p>Na zahtjev Hrvatske kontrole zračne plovidbe FPL je u 07:58 prosleden od strane ARO Ljubljana dok se vazduhoplov nalazio u vazдушnom prostoru Republike Hrvatske na 5 adresa.</p> <p>Upravniku aero kluba kao odgovornoj osobi Operatora letjelista za dan 18.08.2019. je putem SMS poruke od strane drugog aero-kluba izvršena najava polijetanja za tri vazduhoplova u 10:00 LCT, koje nakon dolaska prije najavljenog vremena nije zatekao na letjelistu.</p> <p>U dokumentu „Priručnik za korištenje letjelista, navedeno je pod;</p> <p>2.1. Namjena letjelista</p> <p>U ljetnom periodu temeljem odobrenja Ministarstva sigurnosti BiH na letjelistu se u pravilu uspostavlja privremeni granicni prijelaz. Detalji o privremenom granicnom prijelazu objavljuju se putem NOTAM-a.</p> <p>Operator letjelista je izdao NOTAM o uspostavljanju privremenog granicnog prelaza čiji period vazenja je od 26.06.2019 - 20.09.2019. Informacija o izvršenju carinske i pasoske kontrole nije tražena od zvaničnih organa jer nije predmet ove istrage.</p> <p>Na zvaničnoj web stranici Aero-kluba u dijelu pod tackom 14. AIS/ARO: navedene su pogresne informacije, pogresan broj telefona i AFTN adresa ARO Banja Luka.</p> <p>U dokumentu AIP BiH, navedeno je: Provided by ARO LQBK i objavljen pogresan broj telefona ARO Banja Luka. Broj koji je publikovan kao broj ARO Banja Luka, pripada preduzecu Slavija International.</p> <p>AIP BiH u dijelu ENR 1-11 u kome se definise adresiranje poruka, konkretno za VFR poruke nije najjasniji kada je u pitanju nadležnost ATS jedinice za letjelista koja posjeduju ICAO kod. Letjelista nisu navedena u ovom dijelu, vec u dijelu AD 2 pojedinačno, sto iz prakse/praktičnih razloga može prilikom adresiranja dovesti u zabunu, nabrojane su obavezne adrese za VFR ali nije jasno kojoj ATS proslijediti VFR FPL dok se ne potrazi pjeđinacno letjeliste koje je publikovano u AIP BiH AD.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p> |
|---|---|

| | |
|--|---|
| <p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p> | <p>3D prema ICAO-u</p> <p>Bez uticaja na bezbjednost letenja (Safety) ali je prouzrokovao smetnje u uobičajenom obavljanju aktivnosti kontrole letenja u ATCU II jer nije ispoštovana ATC procedura najave leta nadležnoj ATS. Dešava se rijetko.</p> |
| <p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p> | <p>BHDCA je uputila dopis Operatoru letilišta i korisnicima letilišta da postupaju u skladu sa propisanom regulativom i Naredbom o pravilima letenja ("Službeni glasnik BiH", broj: 52/13), kao i njihovim internim dokumentom Priručnik za korištenje letilišta.</p> <p>Zatražiti od originatora podataka za letilište da izvrši ispravku za podatke koji su publikovani u AIP BiH za predmetno letilište.</p> <p>Osigurati da u narednoj verziji dokumenta AIS.DOC.001-Lista originatora podataka, koji se objavljuju putem objedinjenog paketa vazduhoplovnih informacija (IAIP), originator podataka za dio 2.3 OPERATIONAL HOURS, tačke: 4. AIS Briefing Office, 5. ATS Reporting Office (ARO) i 6. MET Briefing Office za letilišta, budu nadležni JPAKL Sarajevo, Mostar, Banja Luka i Tuzla za letilišta koja su im teritorijalno najbliža.</p> <p>Izvršiti promjenu dokumenta – Lista originatora podataka koji se objavljuju putem objedinjenog paketa vazduhoplovnih informacija (IAIP), na način da se jednoznačno odrede originatori vazduhoplovnih podataka za sve dijelove IAIP i ažurirani dokument poslati u BHDCA na prihvatanje.</p> <p>Izvršiti provjeru tačnosti objavljenih podataka u Zborniku vazduhoplovnih informacija BiH o kontakt podacima o Odsjecima preduzetnog informisanja (ARO) i MET kancelarija za letilišta objavljenih u sekciji aerodromi. U slučaju netačnih podataka, izvršiti objavu u skladu sa procedurama rada AIS i NOF.</p> <p>U okviru nabavke novog AMHS sistema, po mogućnosti imati opciju da Odsjeci preduzetnog informisanja (ARO) mogu vidjeti na koje sve adrese upućuju poruke koje zaprimaju.</p> |

| | |
|--|----------------|
| Prijedlog drugih mjera: | |
| Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje) | |
| Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica) | Ilija Savatić, |
| Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum: | |